



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT57 4010 0510 0467 0211 Luminor Bank AS bankas, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai 2019-11- Nr.
Į 2019-10-25 Nr. (25.1E-23)STAP-466

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1826 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-3512“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3512“ projektą](#) (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Teisingumo ministerijos nuomone, būtų tikslinga Projektą pildyti šiais siūlymais:

1.1 Kadangi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo Nr. IX-1826 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3512 (toliau – Įstatymo projektas) 21 straipsnio 1 dalimi iš esmės keičiamas lygių galimybių kontrolieriaus kasmetinių atostogų skaičiavimas, Įstatymo projekte turėtų būti nustatytos pereinamosios nuostatos, kuriomis būtų numatyta, kaip būtų suteikiamos iki Įstatymo projekto įsigaliojimo sukauptos nepanaudotos kasmetinės atostogos (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalį).

1.2 Atsižvelgiant į Įstatymo projekto 27 straipsnio 1 dalies 6 punkte siūlomą nustatyti naują atsisakymo nagrinėti skundą pagrindą („yra nagrinėjamas“), Įstatymo projekte turėtų būti nustatytos šią nuostatą įgyvendinančios nuostatos, nustatant, kokių skundų atžvilgiu, pavyzdžiui, kokių momentu paduotų, būtų taikomas naujas teisinis reguliavimas. Analogiškai ir dėl skundų tyrimo terminų taikymo (žr. Įstatymo projekto 28 straipsnį).

1.3 Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad subjektinių teisių įgyvendinimo terminų nustatymas turėtų būti įstatymų reguliavimo dalyku, o įsigaliojus siūlomoms Įstatymo projekto 28 straipsnio 2 dalies nuostatomis atsirastų neapibrėžtumas ir neaiškumas, kokiais galutiniais terminais turėtų būti skundas išnagrinėtas ir priimtas sprendimas dėl lygių galimybių pažeidimo.

1.4 Įvertindami, kad į Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje vardijamų nediskriminavimo pagrindų sąrašą patenka ir kiti Įstatymo projekte detalizuojami nediskriminavimo pagrindai, šiuo metu susiformavusią aktualiausią teismų praktiką priimant sprendimus dėl tarplicyčių asmenų teisių pripažinimo, taip pat atsižvelgdami į tai, kad Konstitucinio Teismo 2019 m. sausio 11 d. nutarime Konstitucinis Teismas pasisakė, kad viena iš pagal Konstitucijos 29 straipsnį draudžiamo diskriminavimo formų yra žmogaus teisių varžymas dėl jo lytinės tapatybės ir (ar) seksualinės orientacijos, kuris kartu laikytinas ir žmogaus orumo žeminimu, siūlytume įvertinti galimybę Projektą pildyti pasiūlymu į Įstatymo projekte detaliai išvardijamus nediskriminavimo pagrindus įtraukti lytinės tapatybės pagrindą.

2. Teisingumo ministerija, įvertinusi tiek Įstatymo projekto 2 straipsnio 11 dalies 6 punkto nuostatas, tiek Projekto 4 punkte dėstomus pasiūlymus dėl jų tobulinimo, atkreipia dėmesį į šiuos aspektus.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje laikomasi principinės pozicijos, kad svarbiausi visuomeniniai santykiai turi būti reguliuojami įstatymais (2015 m. rugsėjo 29 d. nutarimas). Ne kartą pažymėta ir tai, kad pagal Konstituciją su žmogaus teisių ir laisvių turinio apibrėžimu ar jų įgyvendinimo garantijų įtvirtinimu susijusį teisinį reguliavimą galima nustatyti tik įstatymu (1995 m. spalio 26 d., 1996 m. gruodžio 19 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2007 m. gegužės 5 d., 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimai). Jokiomis aplinkybėmis poįstatyminiais teisės aktais negalima nustatyti asmens teisės atsiradimo sąlygų, riboti teisės apimties (2007 m. gegužės 5 d. nutarimas). Demokratinėje visuomenėje prioritetą teikiamas žmogui, todėl viskas, kas susiję su pagrindinėmis žmogaus teisėmis ir laisvėmis, reguliuojama įstatymais. Tai ir žmogaus teisių bei laisvių patvirtinimas, ir jų turinio apibrėžimas, ir apsaugos bei gynimo teisinės garantijos, ir leistinas jų apribojimas, ir kt. (1995 m. spalio 26 d. nutarimas).

Sistemiškai aiškinant ir vertinant aptartą Konstitucinio Teismo doktriną, Teisingumo ministerijos nuomone, tiek Įstatymo projekto 2 straipsnio 11 dalies 6 punkto formuluotėje, tiek Projekto 4 punktu teikiamo siūlymo formuluotėje turėtų būti numatyta sąlyga „įstatymų nustatytą“, siekiant, kad tik įstatymuose nustatytos specialios laikinosios priemonės nebūtų laikomos tiesiogine diskriminacija.

3. Įvertinus Projekto 5 punkte pateiktą informaciją, atkreiptinas dėmesys, kad formuluojami pastebėjimai ir siūlymas nederą su Projekto pirmojoje pastraipoje siūloma bendra pozicija dėl Įstatymo projekto – *iš esmės pritarti* Įstatymo projektui, tačiau jį siūlyti tobulinti, atsižvelgiant į Projekte pateiktus siūlymus. Atsižvelgiant į tai, peržiūrėtinas Projekto 5 punktas ir atitinkamai tikslinamas: išdėstant konkretų siūlymą dėl Įstatymo projekto 2 straipsnio 11 dalies 9 punkto formuluotės tobulinimo arba jo apskritai atsisakoma. Analogiškai vertintinas ir Projekto 12 punktas.

4. Siekiant aiškumo, siūlytina tikslinti Projekto 2 punkte pateiktas nuorodas į skliausteliuose nurodytus punktus, nes nėra aišku, į kokį dokumentą nukreipiama (analogiškas siūlymas teiktinas Projekto 7 punktui). Taip pat siūlytina Projekto 2 punkte duoti konkrečią nuorodą į Įstatymo projektą, teikiant siūlymą „siūlytina į Įstatymo projekte dėstomo nediskriminavimo pagrindų sąrašą“.

5. Atsižvelgiant į Projekto 3 punkte pateiktą siūlymą, siekiant nuoseklumo, manytina, būtų tikslinga jį papildyti, siūlant daryti nuorodą į įstatymą, kuriame apibrėžta Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta sąvoka.

6. Abejotina Projekto 11 punkto būtinumu, atsižvelgiant į tai, kad analogišką siūlymą dėl Įstatymo projekto 15 straipsnio 4 dalies nuostatų tobulinimo jau yra išdėstęs Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamentas 2019 m. birželio 10 d. išvadoje Nr. XIIIIP-3512. Be kita ko, atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 1 straipsnio 1 dalį šis įstatymas reglamentuoja biudžetinių įstaigų steigimą, pertvarkymą, pabaigą, veiklą ir valdymą, *jei kiti specialieji biudžetinių įstaigų veiklą reglamentuojantys įstatymai nenustato kitaip*.

Teisingumo viceministras

Žydrūnas Plytnikas

Vaida Štrafėlė, (8 5) 266 2882, el. p. vaida.strafele@tm.lt
 Karolina Juodelytė, (8 5) 219 1884, el. p. k.juodelyte@tm.lt
 Asta Gedzevičiūtė, (8 5) 266 2881, el. p. a.gedzeviciute@tm.lt